

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Valgret 1915 : ligeret nu!

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1990

Emne: Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 3

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 4

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 5

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 6

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 7

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 8

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 9

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 10

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 11

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 12

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 13

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 14

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 15

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 16

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 17

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 18

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 19

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 20

[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 21

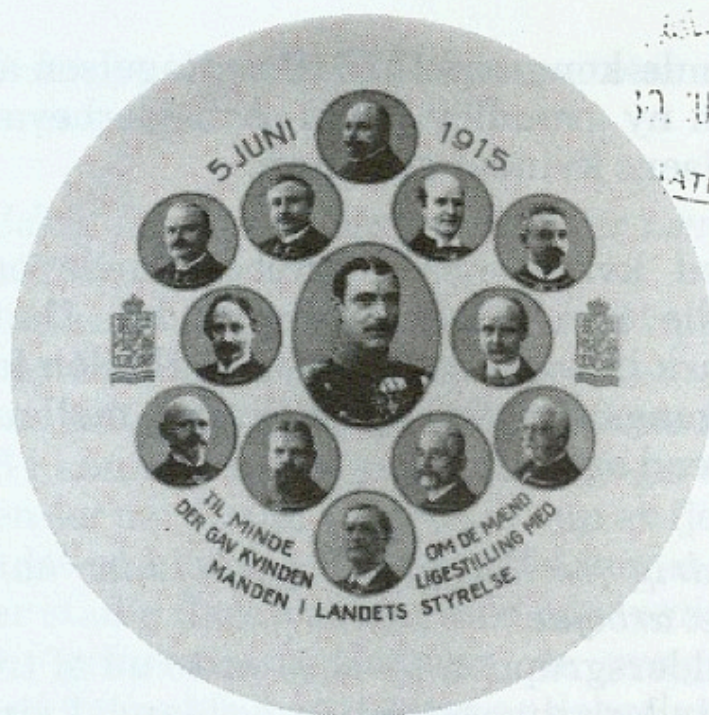
[Valgret 1915 : ligeret nu!](#) 22

Valgret 1915 : ligeret nu!

Pjecen er udgivet af
socialdemokraterne, forår 1990.
Forside og tegninger: Inge-Lise Hauerslev
Tekst: Birte Weiss
Sats: Sats'en
Tryk: Jydsk Centraltrykkeri
Trykt på Dansk Miljøpapir,
omslag trykt på
115 g mat SWEPRINT.

Dette billede er en platte, fremstillet for at hædre de mænd, der for 75 år siden »gav kvinderne valgretten«.

I dag fortolkes historien anderledes: Kvinderne »fik« ikke valgretten. De tilkæmpede sig den selv.

I arbejderbevægelsen var det en kamp, der varede næsten 40 år – fra kravet blev fremsat på Socialdemokratiets

Gimle-kongres i 1876 til vedtagelsen af den ny grundlov i 1915. Arbejderbevægelsens kvinder gik foran.

Med kvindernes valgret startede en stille revolution af samfundet. Danmark blev ligesom resten af Norden foregangsland for ligestillingen mellem mænd og kvinder.

Aldrig før har så mange kvinder haft eget arbejde

I aldersgruppen 15-74 år er to ud af tre kvinder erhvervsaktive, og blandt kvinderne mellem 20 og 40 år er procenten 85. Og kvinderne slipper ikke deres arbejde, fordi de får børn: 90 procent af småbørnsmødrene er i dag ude på arbejdsmarkedet.

Aldrig før har så mange kvinder haft en god uddannelse

Næsten halvdelen af studenterne er kvinder (for 15 år siden var det en fjerdedel). På de videregående uddannelser er billedet næsten det samme: 44 procent

af de nye årgange på universiteter og læreanstalter er kvinder.

Aldrig før har så mange kvinder været politisk aktive

I Folketinget er kvindeandelen 31 procent. I det lokale politiske arbejde er tallene lidt dårligere: 29 i amtsrådene og 26 i kommunalbestyrelserne. I regeringen ser det endnu sløjere ud, kun en fjerdedel er kvinder. Til gengæld kommer der stadig flere kvinder med i det politiske græsrodsarbejde, som de præger med fornyelse, kreativitet og debatlyst.

Om det betyder, at ligestillingen er tæt på at være indført? Nej, vel?

Ligestillingsarbejdet er blevet sværere, fordi ulighederne ikke mere er så iøjnefaldende. På papiret er mange af målene nået. Men i hverdagslivet er der stadig nødvendige barrierer, der bremser udnyttelsen af kvindernes talentreserve i arbejdslivet, i organisationerne og i politik.

Socialdemokratiets ligestillingsarbejde går ud på at fjerne disse barrierer, uanset om de skyldes fordomme, økonomi eller ulyst til at dele magten ligeligt.

Der er to ting, som med sikkerhed ikke dur i det arbejde: Forurettelse og klynkeri på kønnets vegne. Til gengæld er der brug for utålmodighed og lyst til at få nye pligter og mere ansvar. Den stille kvinderevolution er en del af kampen for et velfungerende velfærdssamfund.

Pigeliv i 90'erne

De fleste piger vokser i dag op med selverhvervende mødre og bedstemødre. Fra de er ganske små er det en selvfølge, at de skal have uddannelse, arbejde og økonomisk uafhængighed.

Alligevel søger mange piger stadig til de traditionelle kvindefag, som er lavtlønnede, rutineprægede og uden de store udviklingsmuligheder.

Også på de videregående uddannelser er fagvalget stærkt kønsbestemt, og selv om næsten lige mange mænd og kvinder slipper gennem nåleøjet ved optagelsen, er der flest mænd, som fuldfører.

Socialdemokratiets kvinder arbejder derfor for

- Bedre oplysning om kønsroller i folkeskolen

- Mere oplysning om kvinders fordel ved at vælge utraditionelle uddannelser og fag
- Forbedring af børnepasningsmulighederne, så uddannelsessøgende ikke må give op på grund af børnepasningsvanskeligheder
- Målrettet ligestillingsindsats på alle offentlige arbejdspladser, så unge piger fra starten er klar over, at samfundet er interesseret i at videreudvikle og bruge deres evner
- Tilskyndelse for de enkelte arbejdspladser til at tage lige så mange kvindelige som mandlige elever
- Tilbud om arbejde eller uddannelse til alle unge under 25 år
- Garanti for praktikplads til EFG-elever

Arbejdsliv i 90'erne

Uden kvinderne på arbejdsmarkedet var velfærdssamfundet ikke blevet skabt. De har været nødvendige for den store vækst i produktion, levestandard og serviceydelser.

Og kvinderne er kommet for at blive. Arbejdsstyrken vokser for tiden med dobbelt så mange kvinder som mænd. Kvindernes deltagelse i arbejdslivet er kort sagt blevet en selvfølge.

Men kvinderne har også den største risiko for arbejdsløshed – 40 procent højere end mændene. Og deres løn er lavere. De ufaglærte kvinder tjener kun 89 procent af, hvad deres mandlige kolleger får. Blandt funktionærer er det endnu værre: Kvindernes løn ligger 28 procent lavere end mændenes. Selv indenfor de samme stillingsgrupper tje-

ner mændene i næsten alle tilfælde mere end kvinderne.

Også når det gælder videreuddannelse og avancement halter kvinderne håbløst bagefter. Mænd forfremmer mænd. Blandt 6.000 topledere på det private arbejdsmarked er kun 4 procent kvinder, og ud af 23.000 mellemledere er kun 9 procent kvinder. Det er en dårlig udnyttelse af kvindernes talent for at styre, inspirere og afbureaukratisere.

Socialdemokratiets kvinder arbejder derfor for

- 200.000 nye efteruddannelsespladser af forskellig varighed
- Ligestillingsaftaler indarbejdet i arbejdsmarkedets »grundlov«
- Sammenhæng mellem offentlig støtte til det private erhvervsliv og virksomhedernes indsats for ligestilling
- Ligestillingsudvalg på offentlige arbejdspladser og bevidst politik for ansættelse, videreuddannelse og forfremmelse af kvinder på alle niveauer.

Familieliv i 90'erne

Familien Danmark er hårdt presset, ikke mindst hvis der er små børn. Mange småbørnsfamilier er som en bagård med nøje tilrettelagte afgangs- og ankomsttider og begrænsede muligheder for spontane aktiviteter. Rammerne styrer samværet, ofte i en atmosfære af stress, jag og presset økonomi.

Det betyder ikke, at vi skal søge tilbage til tiden med kun een forsørger, men at børnefamiliernes vilkår skal forbedres.

Socialdemokratiets kvinder arbejder derfor for

- Afskaffelse af ventelisterne for de 37.000 børn, der mangler pasning
- Billigere børnepasning og skattemæssig lettelse for børnefamilierne
- Mulighed for at holde fri fra arbejde uden løntab, hvis børnene er syge eller på anden måde kræver særlig omsorg

- Længere barselsorlov for både kvinder og mænd
- Nedsat daglig arbejdstid – eventuelt i første omgang for småbørnsfamilierne. Betingelsen herfor er, at arbejdstidsforkortelsen deles ligeligt mellem moren og faren, så det ikke går ud over kvindernes ligestilling.

Pensionistliv i 90'erne

Kvinderne lever længere end mænd. I gennemsnit får de 16 år efter pensionsalderen, ofte med mange kræfter og godt helbred. De gamle kvinder med livsklogskab og tid til at interessere sig for andre er en vigtig ressource i samfundet. De skal ikke bare forsørges, men også have mulighed for at blive brugt i lønnede, utraditionelle nedtrapnings-jobs.

Socialdemokratiets kvinder arbejder derfor for

- Pensionsreform med økonomisk tryghed i alderdommen – uanset tidligere tilknytning til arbejdsmarkedet
- Bedre hjemmehjælp og anden omsorg, der gør det attraktivt at blive i eget hjem, selv om man er blevet alene
- Stærkere inddragelse af de gamle kvinder i det sociale netværk, som et velfungerende lokalsamfund er

- Gradvis nedtrapning af samordningsfradraget
- Mere systematisk inddragelse af ældreorganisationerne i arbejdet med at forbedre de ældres vilkår.

Politisk liv i 90'erne

Der er stadig langt til fuld ligestilling, hvis man ikke blot ser på tal og procenter men også på kvindernes del i den politiske magt.

Socialdemokratiet har som hjælp til selvhjælp lavet kønskvotering på alle niveauer i partiarbejdet. Og i Folketinget har vi krævet ligelig repræsentation af kvinder og mænd i bestyrelserne for aktieselskaber, pengeinstitutter, forsikringselskaber og pensionskasser. Vi har fået gennemtvunget pligt til at indstille både mænd og kvinder, når der skal udpeges nye medlemmer til offentlige kommissioner, nævn, udvalg o.l. Efter en svag start er reglerne nu begyndt at virke.

Socialdemokratiets kvinder arbejder for at inspirere kvinder til også selv at tage det slid, der skal til for at ligestillingen slår igennem overalt i hverdagen.

Samfundet har brug for kvinderne, hvis det skal forny sig. Og kvinderne har brug for den inspiration, det giver at være nødvendig som arbejdskraft og aktør i samfundsdebatten.

Ligestillingskamp har altid været besværlig, utaknemmelig og ind imellem præget af tilbageslag. Men først og fremmest er den spændende, fordi den er med til at udvikle det ufærdige demokrati.

Vi glæder os til, at du vil være med.

Venlig hilsen
Birte Weiss
formand for Ligestillingsudvalget

Græsrod i 90'erne

Den vigtigste del af Socialdemokratiets ligestillingsarbejde foregår blandt græsrodderne. Det er der, holdningerne skabes. Det er der, tingene skal ske.

Socialdemokratiet har et stort netværk af lokale ligestillingsgrupper. 400 kvinder og et halvhundrede mænd har påtaget sig det spændende arbejde at være motor for ligestillingsdebatten på deres hjemegn.

Det sker på vidt forskellig måde fra kommune til kommune, fra landsdel til landsdel. Alligevel har alle i netværket een ting fælles: De vil give hverdagslivet den ekstra kvalitet, at mænd og kvinder har samme gode udviklingsmuligheder og samme ansvar.

Nogle af ligestillingsgrupperne arbejder tæt sammen med kommunalbesty-

relsesmedlemmerne. De fungerer som debatpartnere og kritikere. Som idefolk og »praktiske grise«.

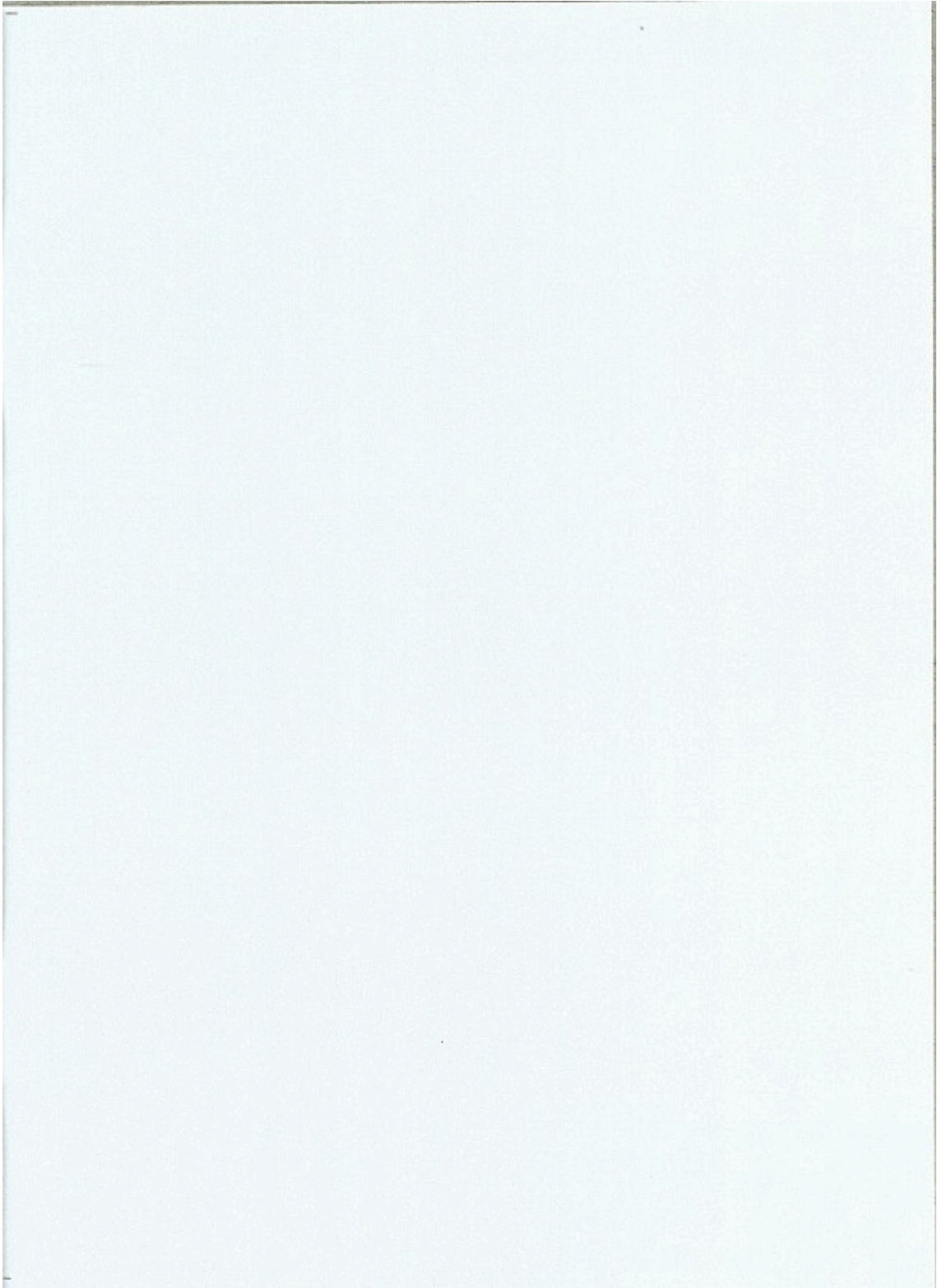
Andre steder er ligestillingsgrupperne meget udadvendte – ofte i tæt kontakt med kvindeorganisationerne og andre ligestillingsaktive i lokalområdet. De arrangerer f.eks. debat-weekends, gademøder, demonstrationer og hvad der ellers passer til de emner, der er oppe i tiden. Og de sætter selv helt nye spørgsmål på den politiske dagsorden.

Der er kort sagt ikke nogen fast formel for, hvordan det decentrale ligestillingsarbejde skal foregå. Det bestemmer man selv.

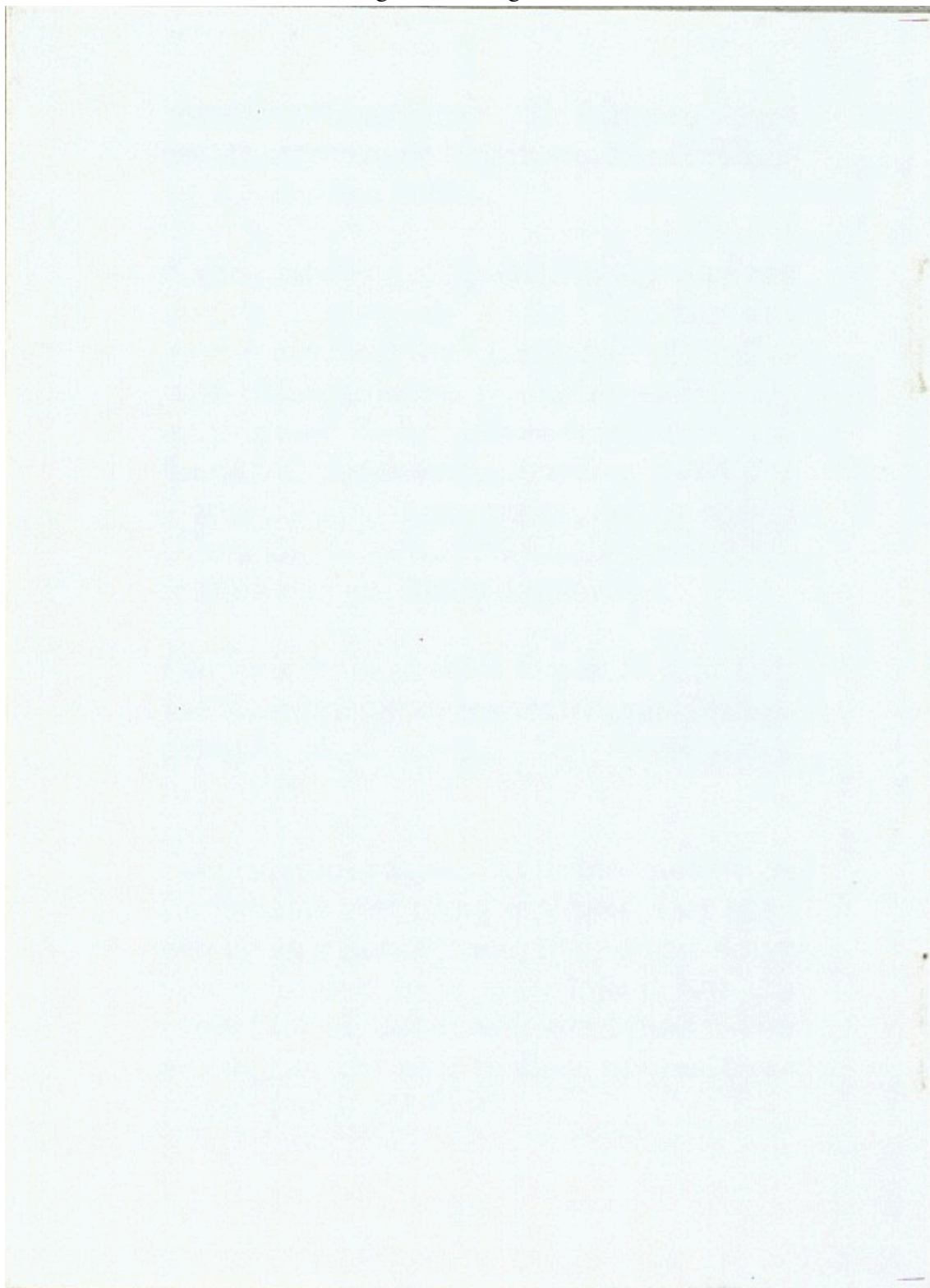
Socialdemokratiets kvinder mødes på landsbasis een gang om året. Det sker ved en stor konference, hver gang et nyt sted i landet, hvor man lokalt har ansvaret for en debat-weekend med 6-700 deltagere. Du kan få flere oplysninger på telefon 31 39 15 22.

Valgret 1915 : ligeret nu!

Valgret 1915 : ligeret nu!

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk